

1902070102010001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
M.ED. (SECOND SEMESTER)
PSYCHOLOGY OF LEARNING AND DEVELOPMENT
LEVEL 1

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks:70]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
  - a. Name of the Examination: **M. ED. (SECOND SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject: **PSYCHOLOGY OF LEARNING AND DEVELOPMENT- LEVEL 1**
  - c. Subject Code No: **1902070102010001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 (A) નીચે આપેલ ખાલી જગ્યા સાચા વિકલ્પથી પૂર્ણ વિધાન લખો.

10

Rewrite the sentence with correct answer.

1. વ્યક્તિત્વના માનવતાવાદી અભિગમના મનોવૈજ્ઞાનિક _____ છે.

_____ is the psychologist of the humanistic approach to Personality.

(A) ઓલપોર્ટ
Allport

(B) રોજર્સ
Rogers

(C) મેસ્લો
Maslow

(D) રોજર્સ અને મેસ્લો
Rogers and Maslow

2. પુત્રીનો માતા પ્રત્યેનો પ્રેમ _____ છે.

A daughter's love towards her mother is _____

(A) ઓડિપસ ગ્રંથી
Oedipus complex

(B) ઇલેક્ટ્રા ગ્રંથી
Electra complex

(C) મંદમનોવિકૃતિ
Dementia

(D) આ પૈકી કોઈ નહીં
None of these

3. પ્રયત્ન અને ભૂલ સિદ્ધાંતનાં પ્રયોગનું પ્રાણી _____ હતું.

The experiment animal of trial and error theory was_____.

(A) કૂતરો
Dog

(B) ઉંદર
Rat

(C) વાંદરો
Monkey

(D) આ પૈકી કોઈ નહીં
None of these

4. મેઘાવી બાળકોની શીખવાની ગતિ _____ હોય છે.

Learning speed of Gifted children is_____.

(A) ઝડપી
Fast

(B) સામાન્ય
Normal

(D) આ પૈકી બધાં જ
All of these

(C) ધીમી
Slow

5. જરૂરિયાત શ્રેણીનું બીજું જરૂરિયાત _____ હોય છે.

The second need of need hierarchy is_____.

(A) પ્રતિષ્ઠા
Esteem

(B) પ્રેમ
Love

(c) શારીરિક
Physiological

(D) આ પૈકી કોઈ નહીં
None of these

6. વ્યક્તિના રસમાં બદલાવ થાય છે.

A person's interest changes.

(A) કઈ કહી શકાય નહીં
Which cannot be said

(B) વિધાન સાચું
The statement is true

(C) વિધાન ખોટું
The statement is false

(D) આ પૈકી કોઈ નહીં
None of these

7. શાબ્દિક અર્થપૂર્ણ અદ્યયન આપનાર _____ છે.
_____ is given verbal meaningful learning.

(A) બ્રુનર
Brunner

(B) આસુબેલ
Asubel

(C) સ્કિનર
Skinner

(D) આ પૈકી કોઈ નહીં
None of these

8. ચતુરસ્તરીય અદ્યયન સિદ્ધાંત _____ એ આપ્યો.
The four level learning theory was given by_____.

(A) હલ
Hull

(B) ટોલમેન
Tolman

(C) હલ અને ટોલમેન
Hull and Tolman

(D) આ પૈકી કોઈ નહીં
None of these

9. અગ્રવાલ પબ્લિકેશન પ્રકાશિત શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાન (૨૦૧૦-૧૧) પુસ્તકના લેખક.
_____ is the author of the book Educational Psychology (2010-11)
Published by Agrawal Publications.

(A) કુલીન પંડિયા
Kulin Pandey

(B) શશિકાંત શાહ
Shashikant Shah

(C) રાયસિંગ ચૌધરી
Rising Chaudhary

(D) આ પૈકી કોઈ નહીં
None of these

10. વ્યક્તિત્વના ક્ષેત્રે વર્તનવાદી અભિગમ આપનાર.
_____ is given a behaviorist approach in the field of personality.

(A) ઓલપોર્ટ
Allport

(B) ડોલાર્ડ
Dollard

(C) મેસ્લો
Meslow

(D) આ પૈકી કોઈ નહીં
None of these

(B) ગમે તે પાંચના આશરે ૩૦ થી ૪૦ શબ્દોમાં જવાબ આપો.

10

Answer any five in about 30 to 40 words.

1. શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાનની બે વ્યાખ્યા આપો.
Give two definitions of educational psychology.
2. વ્યક્તિત્વનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
Explain the meaning of personality.
3. વૈદિક શિક્ષણના શિક્ષકના ચાર લક્ષણો જણાવો.
State four characteristics of a teacher of Vedic education.
4. અભિપ્રેરણા અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
Explain the meaning of motivation.
5. પાવલોવનો પરિચય આપો.
Introduce Pavlov.
6. મેઘાવી બાળકના ચાર લક્ષણો જણાવો.
State four characteristics of a precocious child.
7. અદ્યયનની એક કક્ષાનો પરિચય આપો.
Introduce any one level of learning.

Q.2 ગમે તે પાંચના આશરે ૧૫૦ થી ૧૮૦ શબ્દોમાં જવાબ આપો.

20

Answer any five in about 150 to 180 words.

1. વિશિષ્ટ બાળકો માટેના શૈક્ષણિક સૂચિતાર્થો જણાવો.
State the educational implications for special children.
2. ફ્રોઈડનો મનોવિશ્લેષણાત્મક અભિગમ સ્પષ્ટ કરો.
Explain Freud's psychoanalytic approach.
3. તરુણાવસ્થાનો માનસિક વિકાસ જણાવો.
State the mental development of puberty.
4. શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાનની કાર્યક્ષેત્ર સ્પષ્ટ કરો.
Explain the scope of educational psychology.

5. કર્ટ લેવિનનો ક્ષેત્ર સિદ્ધાંત સમજાવો.

Explain Kurt Lewin's field theory.

6. સંરચનવાદનો વર્ગખંડ અદ્યયનમાં વિનિયોગ સ્પષ્ટ કરો.

Explain the application of constructivism in classroom development.

7. ફાઈ ઘટના સમજાવો.

Explain the Phi - phenomenon.

Q.3 ગેસ્ટાલ્ટ મનોવિજ્ઞાનમાં કોફ્કા અને કોહલરનું પ્રદાન જણાવો.

State the contribution of Koffka & Kohler to Gestalt psychology.

10

અથવા

OR

10

વ્યક્તિત્વના ક્ષેત્રમાં ઓલપોર્ટનું પ્રદાન જણાવો.

State the contribution of All port in the field of personality.

Q.4 અદ્યયનના ક્ષેત્રે ગેનેનું પ્રદાન જણાવો.

Mention Gane's contribution in the field of education.

10

અથવા

OR

અદ્યયન માટે મનોવિજ્ઞાનનો ઉત્ક્રાંતિવાદી દૃષ્ટિકોણ જણાવો.

State the evolutionary view of psychology for Adayana.

10

Q.5 રોજર્સના વ્યક્તિત્વના માનવતાવાદી અભિગમને સ્પષ્ટ કરો.

Explain the humanistic approach of Rogers' personality.

10

અથવા

OR

માનવ વિકાસના સંવેગીક વિકાસનું વર્ણન કરો.

Describe the emotional development of human.

10

*****